Załącznik
do Uchwały Nr XXVII/9/2012
Rady Gminy w Birczy
z dnia 15 luty 2012 r.

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BIRCZA NA LATA 2012-2032

Bircza, styczeń 2012 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 3

II. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I ICH SZKODLIWY WPŁYW NA ORGANIZM CZŁOWIEKA 4

III. OBOWIĄZUJĄCE W POLSCE AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE AZBESTU 7

IV. OBOWIĄZKI WYNIKAJĄCE Z PRAWODASTWA 10

V. CEL I ZADANIA PROGRAMU 13

VI. INFORMACJE O ILOŚCI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY BIRCZA 15

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU 17

VIII.FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU 18

IX. PODSUMOWANIE 19

X. BIBLIOGRAFIA 20

XI. ZAŁĄCZNIKI 21

I. WPROWADZENIE

Azbest to nazwa materiału włókniastego, występującego w przyrodzie, którego włókna są bardzo elastyczne, mocne i twarde. Należą do nich minerały z grupy serpentynu (chryzotyl) i amfiboli (antynolit, krokidolit). Produkty azbestowe są kwasoodporne, ogniotrwałe, odporne na korozję i charakteryzują się dużą wytrzymałością mechaniczną, odpornością na działanie czynników chemicznych oraz posiadają właściwości dzwiękochłonne. W przyrodzie występuje około 150 minerałów o pokroju włóknistym, które w czasie procesu produkcyjnego mogą się rozdzielić na sprężyste włókna. To właśnie te unikalne właściwości sprawiły, że minerał ten zyskał uznanie w XX wieku i zaczęto go powszechnie stosować w przemyśle włókienniczym, maszynowym i budownictwie.

Najistotniejszymi aktami prawodawstwa krajowego dotyczącymi azbestu są ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz jego akty wykonawcze. Zgodnie z nimi wyroby zawierające azbest mogą być wykorzystane w sposób nie stwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi, nie dłużej niż do końca 2032 roku. Łącznie ze wspomnianą ustawą Sejm przyjął rezolucję w sprawie programu wycofania azbestu z gospodarki , wzywającą Radę Ministrów do opracowania programu zmierzającego do wycofania azbestu i wyrobów zawierających azbest , stosowanych na terytorium Polski. Zgodnie z wytycznymi w maju 2002 roku Rada Ministrów przyjęła ogólnopolski program, jednakże przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 roku spowodowało konieczność jego rewizji i uaktualnienia. 14 lipca 2009 roku podjęto uchwałę w sprawie ustanowienia nowego wieloletniego programu pn. "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032", który utrzymuje dotychczasowe cele i określa nowe zadania niezbędne do oczyszczania kraju z azbestu. Celami programu są:

1. usunięcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Zgodnie z informacjami z 2008 roku w Polsce znajdowało się 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest, przy czym w latach 2009-2008 udało się usunąć ok. 1 mln ton. Do roku 2032 będzie miało miejsce sukcesywne usuwanie azbestu ze środowiska, któro podzielono na trzy okresy. Planuje się, że w latach :

- 2009-2012 - zostanie usunięte ok. 28% odpadów (4 mln ton);
- 2013-2022 - zostanie usunięte ok. 35% odpadów (5,1 mln ton);
- 2023-2032 - zostanie usunięte ok. 37% odpadów (5,4 mln ton).

Zadania „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" realizowane są na wszystkich szczeblach administracji publicznej. Samorządy gminne realizują je między innymi przez coroczne zbieranie informacji o wyrobach zawierających azbest od właścicieli nieruchomości , będących osobami fizycznymi nie prowadzącymi działalności gospodarczej oraz przez przygotowanie i aktualizację gminnego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Troszcząc się o zdrowie mieszkańców Gminy Bircza i stan środowiska naturalnego oraz dążąc do wypełnienia postanowień programu krajowego, opracowano niniejszy dokument.

II. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I ICH SZKODLIWY WPŁYW NA ORGANIZM CZŁOWIEKA

Wyroby zawierające azbest kwalifikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 definiowane jako „miękkie", zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanym w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu, używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości powyżej 1000 kg/m^3 definiowane jako „twarde, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia względem wyrobów klasy I. Nieporównywalnie większe niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów w Polsce najbardziej rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystane jako elementy elewacji budownictwa wielokondygnacyjnego na osiedlach miejskich.

Obecnie na świecie znanych jest ponad 5 tysięcy wyrobów do produkcji, w których użyto azbestu. Należą do nich materiały głównie stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Mieszaniny azbestu i cementu wkroczyły do przemysłu materiałów budowlanych w postaci lekkich i wytrzymałych płyt, znanych jako eternit.

Azbest znajdował także zastosowanie jako okładziny ścienne oraz wytłaczane panele do dekoracji ścian i sufitów. Minerał ten stał się prawdziwym przebojem za sprawą silników

parowych, których niezbędnym elementem poddanym działaniom gorącej pary były różnego typu szczeliwa i uszczelki. Azbest w połączeniu z gumą w pełni spełniał oczekiwania konstruktorów. Stosowany był również do produkcji wyrobów włókienniczych , przędzy, sznurów, szczeliw, wyrobów cennych, takich jak klocki hamulcowe, tarcze sprzęgłowe, wyrobów hydroizolacyjnych: lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe, do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz wojskowych masek przeciw gazowych.

Pomimo udowodnionego działania chorobotwórczego uznawany za mniej szkodliwy od **krokidoltu** pozostaje, np. w USA, ważnym elementem wielu technologii o kluczowym znaczeniu. Aktualnie azbest wykorzystywany jest m. in. w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych, których silniki rakiet pokrywane są osłoną impregnowaną azbestem, a także w przemyśle okrętowym.

W 1980 roku z płyt azbestowo – cementowych wykonanych było ok. 45% pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowo wybudowanych pokryciach dachowych zmniejszył się o 30%. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok.60 tys. ton.

Masę będących w użyciu wyrobów małogabarytowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton.

Po kilkudziesięciu latach powszechnego stosowania azbestu okazało się, że jego włókna rozpylone w powietrzu i wraz z nim wdychane prowadzą do śmiertelnych chorób. Potwierdzają to wyniki badań, które jednoznacznie wskazują, że podczas wydobywania, przerobu oraz użytkowania wyrobów zawierających azbest w stanie suchym, łatwo ulega rozpyleniu przez swoją włóknistą budowę, a po przedostaniu się do organizmu trwale utrzymuje się w płynach ustrojowych. Wyroby azbestowe, zastosowane jako materiały budowlane nie stanowią zagrożenia dla mieszkańców jeżeli są prawidłowo eksploatowane.

Do chorób wywołanych przez azbest należą:

Azbestoza (pylica azbestowa)

Jest jedną z odmian tzw. pneumoconisis, schorzeń wynikłych z nadmiernego zapylenia płuc. Pylica azbestowa mimo, że nie jest jedyną chorobą wywołana przez azbest, może być określana mianem zawodowej choroby pracowników azbestu. Azbestoza jest chorobą nieuleczalną. Okres inkubacyjny przekracza dziesięć lat, a symptomy choroby mogą wystąpić dopiero po dwudziestu latach. W przypadku azbestozy okres od zaistnienia choroby do śmierci jest uzależniony od ilości wchłoniętego azbestu i czasokresu narażenia na azbest. Małe ilości azbestu wchłanianie w długim okresie, podobnie jak duże dawki pyłu azbestowego nawet w relatywnie krótkim okresie mogą wywołać nieodwracalne zmiany w płucach. Można przypuszczać, że przy odpowiedniej

profilaktyce, ograniczeniu z ewentualnym wycofaniem z produkcji i użycia materiałów zawierających azbest, pylica azbestowa, jako choroba zostanie wyeliminowana w ciągu następnych dwudziestu do czterdziestu lat.

Mezotelioma (międzybłoniak opłucnej i otrzewnej)

Jednym z efektów zdrowotnych obserwowanych u osób narażonych na znaczące oddziaływanie azbestu jest coraz częściej rejestrowany wzrost zachorowalności na międzybłoniaki. Pojawiają się one przy narażeniu na pośrednie poziomy zanieczyszczeń powietrza określane też poziomami para zawodowymi. Rak opłucnej i rak otrzewnej są nowotworami o których współczesna medycyna wie, że są one wywołane tylko przez azbest. Mezotelima jest złośliwą i śmiertelną forma nowotworową . Okres inkubacji mezotelimy może trwać 20 do 40-tu lat, ale znane są przypadki zachorowania już po 14-tu latach od pierwszego kontaktu z azbestem. W odróżnieniu od azbestozy, określenie relacji między ilością azbestu i czasem narażenia na włókna azbestowe a pierwszymi symptomami choroby jest obecnie nie możliwe. Wśród osób o nawet nikłym narażeniu ograniczonym do sporadycznych kontaktów z pyłem azbestowym, (na przykład w szkole, czy nawet w przedszkolu) obserwowane były przypadki zachorowań. Bardzo młody wiek w chwili rozpoznania (lub zgonu), biorąc pod uwagę okres karencji nowotworu, świadczy o ich narażeniu środowiskowym już we wczesnym dzieciństwie. Zapadalność na między błoniaka opłucnej w populacji generalnej w Polsce wynosi ok. 5 przypadków na 1mln ludności. Ciągle trwająca ekspozycja środowiskowa stanowi więc poważne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży mających częsty, bezpośredni kontakt ze źródłami emisji.

Rak płuc

Ryzyko zachorowania na raka płuc, w odróżnieniu od mezoteliomy, jest o tyle większe, że w samych oskrzelach i oskrzelikach oprócz włókien azbestowych znajdują się inne zanieczyszczenia nie wydalone z płuc, często o charakterze rakotwórczym. W połączeniu z mechanicznymi zdolnościami włókien azbestu do cięcia komórek tkanki ludzkiej, proces tworzenia się narośli nowotworowej w wiei przypadkach jest sprawą czasu. Tutaj należy zwrócić szczególną uwagę na tzw. synergizm między paleniem papierosów a rakiem płuc u pracowników azbestu. Dym z papierosa zawierający różne substancje toksyczne, paraliżuje jeden istotniejszych systemów obronnych układu oddechowego: układ śluzowo - rzęskowy umożliwiając tym samym coraz większej ilości substancji obcych głębsza penetrację oskrzelików. Jedną z rakotwórczych substancji zawartych w dymie z papierosa jest benzo - apyren, który w połączenia z włóknem azbestu ma zwiększone możliwości penetracji tkanki płucnej, zwiększając tym samym ryzyko powstania nowotworu.

Innymi karcenogenami mogą być związki niklu i chromu. Sam azbest jest tylko czynnikiem, który, zdaniem niektórych lekarzy, nie jest zdolny do wytworzenia nowotworu bez obecności czynnika inicjującego. Osoba, która nie pali papierosów jest 10-krotnie mniej narażona na raka płuc niż osoba paląca.

Analizując szkodliwość azbestu i jego wpływ na organizm ludzki, należy pamiętać, że azbest jest praktycznie niezniszczalny, zaś groźny dla zdrowia ludzi, jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu. Azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwolnienie się włókien do powietrza, nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia.

To właśnie ze względu na zagrożenie jakie stwarza, musi być usunięty ze wszelkich obiektów w kraju do końca 2032 roku.

III. OBOWIĄZUJĄCE W POLSCE AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE AZBESTU

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi.

Regulacje ustawowe

- **Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie wyrobów zawierających azbest (j.t. Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz 20, z pózn. zm.).**

Ustawa zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierających ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo - cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998r, a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Nowelizacja wprowadzona ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. „o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest" (Dz. U. z 2005 r. nr 10, poz. 72) stanowi , że od 1 stycznia 2005 r. w Polsce – podobnie jak w całej Unii Europejskiej – obowiązuje zakaz stosowania i obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce.

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243 , z późn. zm.).**

Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronne życia i zdrowia

ludzi oraz ochronę środowiska, a w szczególności zasady zapobiegania powstaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych.

- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (j.t. Dz. U. z 2006 r. Nr 56, poz. 1118, z pózn. zm.).**

wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 7 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:

- zagrożeń bezpieczeństwa ludzi lub mienia
- pogorszenia stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
- pogorszenie warunków zdrowotno - sanitarnych,
-wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz 150 z pózn. zm.).**

Ustawa ta jest ustawowym aktem prawnym w prawodawstwie polskim, regulującym zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ustaliła m.in. obowiązek składania przez Wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, a także osoby prawne informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (w tym również azbestu).

- **Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1671, z pózn. zm.).**

Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawozdania nadzoru i kontroli w tych sprawach .

- **Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)**

Określa zasady w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy.

- **Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001r. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.).**

Akty wykonawcze

- **Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz.649 oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 162 poz. 1089).**

Nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów, urządzeń budowlanych, instalacji przemysłowych lub innych miejsc zawierających azbest – obowiązek okresowej kontroli stanu tych wyrobów oraz sporządzania oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest. Dla budynków oraz obiektów budowlanych niebędących budynkami, dla których jest prowadzona książka obiektu budowlanego ocena ta powinna być dołączona do książki obiektu budowlanego.

- **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 217, poz 1833 z pózn. zm.).**

W rozporządzeniu ustalono wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Obowiązujące wartości NDS dla pyłów zawierających azbest:

Pyły zawierające azbest:

- pył całkowity – 0,5 mg/m3,
- włókna respirabalne – 0,1 wł./cm^3.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1033 z późn. zm.)**

Określa termin oraz formę składania informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31 z późn. zm)**

Rozporządzenie to wprowadza obowiązek inwentaryzacji przez właściciela lub zarządzającego (osobę fizyczną) miejsc, gdzie był lub jest wykorzystywany azbest – oraz składania corocznie stosownych informacji do właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Osoby prawne składają sprawozdania do wojewody.

- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie**

informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r. Nr120, poz. 1126 z późn. zm.) .

Rozporządzenie określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowy zakres robót budowlanych, stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206 z późn. zm.).**

Rozporządzenie określa katalog odpadów wraz z listą odpadów niebezpiecznych oraz sposób klasyfikowania odpadów. Katalog odpadów dzieli odpady w zależności od źródła ich powstawania, każdej przyporządkowując podgrupy i rodzaje odpadów wraz z kodem . Kod z gwizdka oznacza odpad niebezpieczny. Wg katalogu odpadów azbest wymieniany jest w różnych grupach

IV. OBOWIĄZKI WYNIKAJĄCE Z PRAWODASTWA

Polskie prawodawstwo określa wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierających azbest, obowiązki organów administracji oraz właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie, a także obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów azbestowych.

Do obowiązków tych należy:

Obowiązki gmin:

- ✓ opracowanie, przyjęcie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- ✓ gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli lub zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest oraz miejscu ich występowania;
- ✓ przekazywanie sprawozdań marszałkowi województwa o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie, w tym azbestu;
- ✓ zatwierdzenie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),
- ✓ organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości, bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm;
- ✓ organizowanie usuwania wyrobów azbestowych przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych,
- ✓ inspirowanie właściwej postawy obywateli, poprzez edukację w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych,

- ✓ współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- ✓ współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację programu,
- ✓ współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- ✓ kontrola wyrobów zawierających azbest w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest;
- ✓ sporządzanie okresowej oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (wg załącznika nr 1);
- ✓ sporządzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest poprzez spis z natury;
- ✓ na podstawie dokonanej inwentaryzacji sporządzenie i przedkładanie Wójtowi Gminy (dotyczy osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej zgodnie z załącznikiem nr2) lub Marszałkowi Województwa (dotyczy pozostałych podmiotów) corocznej informacji o wyrobach zawierających azbest (informację należy przedkładać właściwemu organowi do 31 stycznia każdego roku);
- ✓ Zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, zgodnie z przepisami budowlanymi;
- ✓ usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia;
- ✓ przegląd i oznakowanie wyrobów zawierających azbest;
- ✓ w przypadku dokonania usunięcia wyrobów azbestowych przechowywanie przez wymagany prawem okres czasu oświadczenia wydanego przez uprawnionego wykonawcę o prawidłowości wykonania prac.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- ✓ uzyskanie decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi lub w zależności od ilości,
- ✓ złożenie dla organu informacji o wytworzonych odpadami niebezpiecznych oraz o sposobie gospodarowania nimi;

- ✓ przeszkolenie przez uprawnioną jednostkę pracowników i osób bezpośrednio kierujących lub nadzorujących, zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów niebezpiecznych oraz w zakresie procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierających azbest;
- ✓ przed rozpoczęciem prac opracowanie szczegółowego planu usuwania wyrobów zawierających azbest. Informacje, które powinien zawierać szczegółowy plan prac usuwania wyrobów azbestowych oraz zgłoszenie organowi nadzoru budowlanego i inspektorowi pracy określa rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.Nr 71,poz.649);
- ✓ po zabezpieczeniu obiektu i terenu prac , usuwanie i przygotowanie odpadów do odbioru (pakowanie, oznakowanie , załadunek, transport);
- ✓ przygotowane dokumentów ewidencji odpadów (karta ewidencji odpadu, karta przekazania odpadu);
- ✓ oczyszczenie strefy prac z i otoczenia z pozostałości azbestu;
- ✓ przedstawienie dokumentu stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczania z azbestu (oświadczenie).

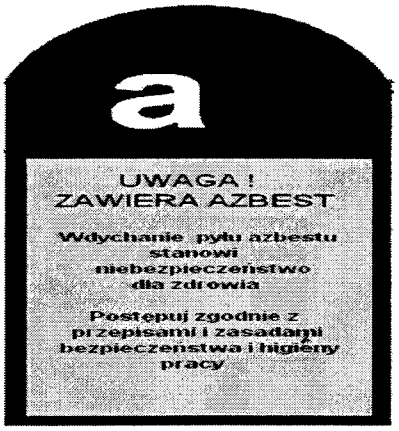

Rys.1 Oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest, wysokość znaku powinna wynosić co najmniej 5 cm, a szerokości co najmniej 3 cm

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie. Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3, a więc płyty i rury azbestowo-cementowe lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folie. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3, powinny być zestalone przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych, i po związaniu spoiwa, szczelnie

zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźne oznakowanie, w sposób określony dla azbestu.

V. CEL I ZADANIA PROGRAMU

Stosowanie przez kolejne lata wyrobów azbestowych w budownictwie wpłynęło na jego nagromadzenie się w gospodarstwach i obiektach budowlanych. Obecnie wyeliminowanie wyrobów azbestowych jest procesem kosztownym i wieloletnim. Wynika to z przepisów i procedury postępowania z odpadami niebezpiecznymi, jakim jest azbest. Program wskazuje na właściwy przebieg tych prac, wielkości finansowe przedsięwzięcia, a także uwzględnia sytuację finansową mieszkańców i ich obawy w zakresie gospodarowania azbestem. Harmonogram zawiera nie tylko wskazanie na ilość i cenę, ale także działania edukacyjne i monitorujące, ponieważ na sprawne przeprowadzenie Programu ma wpływ wiedza i znajomość procedur posiadaczy wyrobów azbestowych (np. realizacja usuwania azbestu przy okazji remontów dachu, napraw, itp.).

Podstawowym celem w zakresie gospodarowania odpadami azbestowymi jest bezpieczne dla ludzi i środowiska unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest poprzez składowanie na wytypowanych składowiskach odpadów , w sposób wykluczający ich szkodliwe oddziaływanie. Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest wymaga realizacji następujących działań:

- Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest,
- Monitoring prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest , szczególnie obejmującego indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem,
- Modernizacji i/lub odnowy składowisk odpadów azbestowych.

Demontaż elementów budowlanych i izolacyjnych zawierających azbest winien być wykonany przez podmioty posiadające stosowne zezwolenia i decyzje administracyjne , dotyczące sposobu postępowania z odpadami oraz zaświadczenia kwalifikacyjne w zakresie bezpiecznego postępowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. Niezbędna jest akcja informacyjna dla społeczeństwa, dotycząca zagrożenia zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Konieczna jest współpraca powiatowych służb ochrony środowiska ze służbami nadzoru budowlanego, a także zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze ochrony środowiska.

Podstawową metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich bezpieczne składowanie . Na terenie Gminy Bircza nie ma składowiska odpadów , które mogłoby przyjmować materiały zawierające azbest. Najbliższe takie składowisko znajduje się w Gminie Radymno w

miejscowości Młyny oraz w Pysznicy.

Wyroby zawierające azbest mogą być demontowane lub zabezpieczane na krótki okres czasu. Zabezpieczenie polega na pokryciu powierzchni wyrobu zawierającego azbest specjalnymi preparatami. Zabezpieczyć można jedynie wyroby będące w dobrym stanie technicznym, co wynika z obowiązujących przepisów. Dzięki takim działaniom włókna azbestu zostają trwale związane i oklejone, co ogranicza ich przedostanie się do środowiska. Konieczność przeprowadzenia prac demontażowych istnieje w przepadku, gdy płyty elewacyjne są uszkodzone lub zniszczone.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bircza na lata 2012-2032 stawia za cel:

- ✓ usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bircza
- ✓ wyeliminowanie jego szkodliwego wpływu na zdrowie mieszkańców,
- ✓ sukcesywna likwidacja negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko.

Niniejszy Program obejmuje zadania wynikające bezpośrednio z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032", który zakłada:

- Oczyszczenie terytorium Polski z azbestu i usunięcie stosowanych wyrobów z azbestu do roku 2032,
- Wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem,
- Przeprowadzeni likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko,
- Stworzenie odpowiednich warunków do wdrażania przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest w Unii europejskiej

Zadaniem niniejszego Programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W Programie zostały zawarte m.in. :

- Ilości wyrobów zawierających azbest oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy (dane z inwentaryzacji),
- Szacunkowe koszty usuwania azbestu,

Ponadto Program przewiduje:

- Przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- Utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Identyfikacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- Podejmowanie w miarę potrzeby odpowiednich działań administracyjnych w stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów szczególnie zagrożonych,

- Współpracę z wojewodą, samorządem województwa oraz samorządem powiatowym w zakresie zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczpospolitej Polskiej w dniu 15 marca 2010r.,
- Pozyskanie środków na bezpieczną likwidację wyrobów zawierających azbest,
- Współpracę z przedsiębiorstwami zajmującymi się usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- Bieżący monitoring realizacji programu i okresowe raportowanie z jego realizacji,
- Okresowa weryfikacja i aktualizacja zapisów Programu.

VI. INFORMACJE O ILOŚCI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY BIRCZA

Charakterystyka Gminy Bircza

Gmina Bircza – gmina w województwie podkarpackim, w powiecie przemyskim, na terenie Pogórza Przemyskiego, wchodzi w skład transgranicznego mikroregionu Dolina Wiaru. Graniczy z Gminami Dubiecko, Dydnia, Dynów, Fredropol, Krasiczyn, Krzywcza, Nozdrzec, Tyrawa Wołoska, Ustrzyki Dolne

Gmina Bircza ma obszar 254,49 km^2, w tym:

- użytki rolne: 34%
- użytki leśne: 59%

Gmina stanowi 20,97% powierzchni powiatu. Złożona jest z dwudziestu ośmiu obrębów geodezyjnych. Dwadzieścia cztery obręby stanowią jednocześnie sołectwa, dwa są przyłączone do innych sołectw (Dobrzanka do sołectwa Malawa, a Łodzinka Dolna do sołectwa Łodzinka Górna), natomiast niezamieszkane pozostałe dwa (Łomna i Krajna) są niezależnymi obrębami. Łączna ilość mieszkańców Gminy Bircza na koniec 2010 r. wynosiła 6941.

Wyroby zawierające azbest w Gminie Bircza

Przed przystąpieniem do realizacji programu oszacowano ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Bircza. Opracowanie wstępnej bazy wyrobów azbestowych będzie doskonałym odniesieniem dla działań monitoringowych realizowanych w ramach Programu.

Od czerwca do połowy listopada 2011 r. została przeprowadzona aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bircza. Narzędziem użytym do procesu inwentaryzacji był spis z natury, który posłużył do określenia jego ilości i miejsca jego występowania.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji , stwierdzono, że na terenie gminy występują wyroby zawierające azbest w postaci – płyt falistych i płaskich cementowo-azbestowych występujących na pokryciach dachowych budynków mieszkalnych oraz budynków zabudowy gospodarczej (tzw. eternit). Stanowią one pokrycia dachowe budynków wybudowanych lub zmodernizowanych w latach 70-tych i 80-tych oraz na początku lat 90-tych XX wieku.

Ilość wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 . Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bircza

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia azbestu na budynkach mieszkalnych (w m^2)	Powierzchnia azbestu na budynkach gospodarczych i innych (w m^2)
1.	Bircza	8196	2020
2.	Boguszówka	1450	680
3.	Borownica	1840	2987
4.	Brzeżawa	2052	6263
5.	Brzuska	1560	1150
6.	Huta Brzuska	5639	8639
7.	Jasienica	3216	2501
8.	Jawornik Ruski	985	3284
9.	Korzeniec	3231	5342
10.	Kotów	930	160
11.	Kuźmina	978	1413
12.	Leszczawa Dolna	3241	7492
13.	Leszczawa Górna	1889	5357
14.	Leszczawka	1870	1300
15.	Lipa	1270	1849
16.	Łodzinka Górna	1200	800
17.	Malawa i Dobrzanka	415	1382
18.	Nowa Wieś	2176	1805
29	Roztoka	1126	888
20.	Rudawka	2010	2496
21.	Stara Bircza	1843	1599
22.	Sufczyna	275	1955
23.	Wola Korzeniecka	2713	3778
24.	Żohatyn	1330	4600
Razem		**51435**	**69740**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji.

Opierając się na sporządzonej inwentaryzacji należy stwierdzić, że na terenie Gminy Bircza znajduje się 121 175 m^2 wyrobów zawierających azbest. Przyjmując założenie, że 1m^2 eternitu waży 0,02 kg szacuje się, że na terenie gminy znajduje się 2423,5 ton.

Zważywszy na sposób zastosowania zinwentaryzowanych wyrobów, ich stan, możliwość uszkodzenia, miejsce wykorzystania względem pomieszczeń użytkowych czy przeznaczenia

obiektów budowlanych, w których się znajdują, można przyjąć, że większość z nich posiada tzw. II stopień pilności, co oznacza ich pilne usunięcie lub przynajmniej zabezpieczenie.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU

Realizacja Programu jest procesem długofalowym w związku, z czym zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, finansowych i możliwości realizacji.

Tabela 2. Harmonogram realizacji zadań programu

Lp.	Działanie		Termin realizacji
1.	Działalność informacyjno – edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest: - przygotowanie ulotek informacyjnych o szkodliwości azbestu i o obowiązkach związanych z koniecznością jego usuwania, - przygotowanie informacji na stronie internetowej gminy,		Przez cały okres realizacji programu
2.	Aktualizowanie bazy danych dotyczących podmiotów i ilości azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bircza		Przez cały okres realizacji programu
3.	Przygotowanie regulaminu dofinansowania do usuwania wyrobów zawierających azbest		2012 rok
4.	Rozeznanie możliwości pozyskania środków finansowych na demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest.		Przez cały okres realizacji programu
5.	Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest dla osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, usunięcie wyrobów azbestowych z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością Gminy Bircza	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z kolejnością zgłoszeń	Przez cały okres realizacji programu
		Pozyskiwanie środków na realizację programu	Przez cały okres realizacji programu
		Prowadzenie procedury wyłonienia przewoźnika i wykonawcy zadania oraz zawieranie umów zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych	Przez cały okres realizacji programu
		Usuwanie, odbiór, transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.	Przez cały okres realizacji programu
6.	Monitorowanie realizacji programu		Przez cały okres realizacji programu
7.	Przedstawianie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji programu		Co 2 lata

Źródło: Opracowanie własne

Planuje się, że do końca 2012 roku usunięte zostanie z terenu Gminy Bircza ok. 10 tys. m^2 wyrobów zawierających azbest, w latach 2013-2022 ok. 55 tys. m^2, natomiast w latach 2023-2032 ok. 55 tys. m^2. Jest to zadanie kosztowne. Do oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, polegające na demontażu, transporcie i składowaniu wyrobów zawierających azbest przyjęto wg danych z 2011r., koszt 30 zł brutto za 1 m^2. Koszt ten został uwzględniony w programie, po przeprowadzeniu analizy rynku firm zajmujących się usuwaniem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest na terenie województwa podkarpackiego. Całkowity koszt

usunięcia azbestu kształtował się będzie na poziomie 3 635 250 zł. W roku 2012 Gmina Bircza starać się będzie o wsparcie finansowe w zakresie usuwania azbestu z programu „Usuwanie wyrobów zawierających azbest" realizowanego przez NFOŚiGW. Wykaz osób objętych programem na terenie Gminy Bircza stanowi załącznik nr 3.

VIII.FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Koszty robót związanych z eliminacją azbestu ze środowiska, leżą po stronie właścicieli nieruchomości, na których znajdują się przedmiotowe wyroby.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest podstawowym instrumentem wpierającym pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania zmierzające do usuwania azbestu z terenu gminy.

Jedną z form finansowego wsparcia właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest jest program priorytetowy pn. "Usuwanie wyrobów zawierających azbest", realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Program zakłada, że w latach 2011-2013 zostanie usunięte z terytorium kraju 38 mln ton wyrobów zawierających azbest. Na realizację programu przewidziano 35 mln zł, z których w 2011 miało zostać wydanych 6 mln zł, w 2012 planuje się wydać 10 mln zł, a w 2013 – 22 mln zł. Zgodnie z regulaminem środkami dysponują poszczególne Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Beneficjentami końcowym są jednostki samorządu terytorialnego. Na realizację zadań udzielana jest dotacja do kosztów kwalifikowanych, które obejmują:

- koszt demontażu wyrobów zawierających azbest;
- koszt przewiezienia azbestu z miejsca demontażu do miejsca ich unieszkodliwiania ;
- koszt unieszkodliwiania azbestu.

W ramach programu nie są finansowane nowe pokrycia dachowe.

Beneficjenci składają wnioski o dofinansowanie bezpośrednio do WFOŚiGW w Rzeszowie lub w delegaturze w Przemyślu lub w Krośnie. Nie dotyczy to osób fizycznych (w tym wspólnot mieszkaniowych) nie prowadzących działalności gospodarczej, które powinny złożyć wniosek za pośrednictwem Wójta. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej WFOŚiGW w Rzeszowie (www.wfosigw.rzeszow.pl).

Od 2008 roku istnieje możliwość pozyskania pomocy finansowej w postaci dopłat do usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków PFOŚiGW Powiatu Przemyskiego. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne mające tytuł prawny do nieruchomości z terenu powiatu przemyskiego. Dofinansowaniu podlegają koszty demontażu, transportu i utylizacji azbestu, powstałych podczas wymiany lub likwidacji pokrycia dachowego. Osoby ubiegające się o dofinansowanie składają wniosek do Zarządu Powiatu. Zasady przyznania dofinansowania określa odrębny regulamin.

Inną metodą pozyskania funduszy na prace związane z usuwanie materiałów zawierających azbest są preferencyjne kredyty udzielane przez Bank Ochrony Środowiska we współpracy z WFOŚiGW. W ramach zadań z zakresu ochrony ziemi bank kredytuje usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Kredyty przeznaczone są dla osób fizycznych (w tym prowadzących działalność gospodarczą), osób prowadzących gospodarstwo rolne , przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów, które mogą zaciągać zobowiązania we własnym imieniu. Szczegółowe informacje o przedmiocie kredytowania, warunkach udzielania kredytu i dopłat można uzyskać na stronie internetowej Banku Ochrony Środowiska SA (www.bosbank.pl).

Gmina Bircza, będzie podejmowała starania w celu pozyskiwania funduszy ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Rzeszowie i źródeł Unii Europejskiej.

IX. PODSUMOWANIE

W niniejszym programie przedstawiono najistotniejsze dane na temat wyrobów zawierających azbest – ich charakterystykę oraz zagrożenia zdrowotne wynikające z uwalniani pyłu azbestowego. Wymieniono obowiązki ciążące na gminie oraz na właścicielach, zarządcach i użytkownikach nieruchomości, na których znajdują się wyroby azbestowe. Określono zadania pozwalające na bezpieczne użytkowanie tychże wyrobów, aż do momentu ich całkowitego ich wyeliminowania w roku 2032. Dodatkowo zawarto informacje o formach wsparcia finansowego, o jakie mogą ubiegać się osoby zmierzające usunąć odpady azbestowe.

Wyeliminowanie azbestu oraz bezpieczne jego użytkowanie, jest możliwe przede wszystkim dzięki zwiększeniu świadomości obywateli. Pozwoli to na podejmowanie odpowiedzialnych, nie stwarzających zagrożenia, jak również zgodnych z przepisami prawa zadań dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Aby usunąć zdefiniowane w programie cele bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie właściwym organom danych o ilosci, stanie i miejscu występowania azbestu.

X. BIBLIOGRAFIA

1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – przyjęty przez Radę Ministrów RP w dniu 14 maja 2002 r.
2. „Program Oczyszczenia Kraju z Azbestu na lata 2009-2032".
3. „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Bircza ".
4. Powiatowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu przemyskiego".
5. „Informacje o zdaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Programu usuwania azbestu i wyborów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" - materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy , Warszawa 2005.
6. „Poradnik – Finansowanie usuwania azbestu ze środków krajowych i unijnych w latach 2009-2013".
7. www.wfosigw.rzeszow.pl
8. www.mgip.gov.pl
9. www.polskabezazbestu.pl

XI.ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

OCENA
stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:
.....
.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:
.....
.....

Rodzaj zabudowy [1]:.....

Numer działki ewidencyjnej [2]:.....

Numer obrębu ewidencyjnego [2]:.....

Nazwa, rodzaj wyrobu [3]:.....

Ilość wyrobów [4]:.....

Data sporządzenia poprzedniej oceny[5]:.....

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	**Sposób zastosowania azbestu**		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. <1000 kg/m3)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia, dachowe, elewacyjne).	10	
II	**Struktura powierzchni wyrobu z azbestem**		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenie powierzchni (rysy, odpryski załamania) naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	

[1] Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

[2] Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

[3] Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- tamy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione w tym papier i tektura , podać jakie.

[4] Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m^2, m^3, mb).

[5] Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny, jeśli jest to pierwsza ocena , należy wpisać „pierwsza ocena".

8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń		
III	**Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem**		
9	Wyrób jest przedmiotem jakiś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrów nie narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	**Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych**		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych).	0	
V	**Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej**		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np.. zamieszkałe, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję . Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja , sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów
Wymagane pilne usunięcie (wymiana na wyrów bezazbestowy) lub zabezpieczenie
Stopień pilności II od 95 do 115 punktów
Wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku
Stopień pilności III do 90 punktów
Wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Załącznik nr 2

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST [1]

1. Nazwa miejsca/urządzenia budowlanego/instalacji, adres [2]:
.....
.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:
.....
.....

3. Rodzaj zabudowy[3].....
4. Numer działki ewidencyjnej [4] .....
5. Numer obrębu ewidencyjnego[4] .....
6. Nazwa i rodzaj wyrobu [5] .....
.....
7. Ilość posiadanych wyrobów [6] .....
8. Stopień pilności [7] .....
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów [8]
   a) nazwa i numer dokumentu:.....
   b) data ostatniej aktualizacji:.....
10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:.....
11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwiania
.....

Data.....

.....
Podpis

---

[1]Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

[2] Adres faktycznego miejsca występowania azbestu, należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

[3]Należy podać rodzaj zabudowy, budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

[4]Należy podać numer ewidencyjny działki i numer ewidencyjny obrębu faktycznego miejsca występowania azbestu.

[5]Przy określaniu rodzaju wyroby zawierającego azbest należy stosować następujące klasyfikacje:

- ✓ płyty azbestowo - cementowo płaskie stosowane w budownictwie
- ✓ płyty faliste azbestowo - cementowe dla budownictwa
- ✓ rury i złącza azbestowo – cementowe
- ✓ rury i złącza azbestowo – cementowe pozostawione w ziemi
- ✓ izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest
- ✓ wyroby cierne azbestowo – kauczukowe
- ✓ przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione
- ✓ szczeliwa azbestowe,
- ✓ taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- ✓ wyroby azbestowo – kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- ✓ papier i tektura
- ✓ inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

[6]Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m2, m3,mb, km).

[7]Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowanai wyrobów zawierających azbest" określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów iw warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089)
9nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu raz datę jego ostatniej aktualizacji , w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Załącznik nr 3

Wykaz osób objętych programem usuwania wyrobów zawierających azbest.

Lp.	Nazwisko i Imię	Adres	Rodzaj obiektu	Powierzchnia /m2/
1	Bronkiewicz Władysława	Roztoka 4	bud. mieszkalny	164
2	Januszczak Janina	Roztoka 5	bud. gospodarczy- 120, bud. mieszkalny- 136	256
3	Gaber Kazimierz	Roztoka 6	bud. mieszkalny	143
4	Sroka Piotr	Roztoka 20	stodoła	150
5	Wróbel Maria	Roztoka 13	bud. mieszkalny	195
6	Stec Wacław	Roztoka 12	bud. mieszkalny	145
7	Milczanowski Zdzisław	Roztoka 15	bud. mieszkalny	264
8	Rabka Kazimierz	Roztoka 16	bud. mieszkalny	124
9	Januszczak Joanna	Roztoka 18	bud. gospodarczy	78
10	Błaszczak Roman	Kuźmina 101	bud. gospodarczy	176
11	Prokopowicz Helena	Kuźmina 107	bud. mieszkalny	176
12	Błaszczak Maria	Kuźmina 97	bud. mieszkalny	192
13	Solarz Stanisława	Kuźmina 96a	stodoła	300
14	Gaber Zbigniew	Kuźmina 91a	bud. mieszkalny	130
15	Hajduk Jakub	Kuźmina 103	bud. mieszkalny	180
16	Hajduk Sebastian	Kuźmina 85	bud. gospodarczy	192
17	Sliwka Stanisław	Kuźmina 86	bud. mieszkalny	180
18	Zelwak Eugeniusz	Kuźmina 83	stod.+inwentar.	250
19	Brzeżawski Piotr	Kuźmina 79	stod.+garaż	150
20	Kwolek Halina	Kuźmina 90	bud. gospodarczy	150
21	Garbowska Zofia	Kuźmina 79a	bud.-mieszkalny	120
22	Gmina Bircza	Huta Brzuska	świetlica wiejska	250

Razem **3965**